

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 995/2021
27.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Нешковић, адвокат из ..., против туженог „Металац посуђе“ ДОО, Горњи Милановац, чији је пуномоћник Драган Вучетић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 312/20 од 12.01.2021. године, у седници одржаној 27.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 312/20 од 12.01.2021. године и пресуда Основног суда у Горњем Милановцу П1 92/17 од 17.10.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П1 92/17 од 17.10.2019. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено као незаконито решење туженог бр. .../... од 03.03.2014. године о отказу уговора о раду и тужени обавезан да тужиоца врати на рад на одговарајуће радно место. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 202.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 312/20 од 12.01.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на радном месту ... – ..за и ... до доношења решења туженог од 03.03.2014. године, којим му је отказан уговор о раду применом члана 74. став 1. тачка 3, 21. и 26. Колективног уговора код послодавца, због учињене повреде радне обавезе. Стављено му је на терет да је повредио радну обавезу на тај начин што је 24.12. и 27.12.2013. године непосредно пре пописа магацина у својству ... – ... неовлашћено у информационом систему креирао требовање и на основу таквог фиктивног требовања у информационом систему извршио трансакцију издавања укупно 246,72 кг бакра без неопходног документа требовања алатнице и без стварног физичког издавања из магацина, све у циљу прикривања пред годишњи попис физички недостајућих количина бакра у магацину чији је руковалац и рачунопологач. Доношењу оспореног решења претходило је упозорење тужиоцу о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се од писано изјаснио, наводећи да јесте извршио трансакцију издавања материјала из магацина, али не у циљу прикривања недостајућих количина бакра у магацину, већ како би стање у требовањима усагласио са фактичким стањем. Осим тужиоца, кључеве спорног магацина имали су и шеф ... , ББ, пословођа ВВ и радник ГГ, а радници алатнице у одсуству тужиоца имали су приступ магацину и узимали су материјал који им је био потребан за производњу. Оценом налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке и његовог усменог изјашњења утврђено је да је тужени у Упутству за требовање помоћног материјала јасно прописао поступак за изузимање помоћног материјала из магацина по којем материјални диспечер – административни радник туженог формира ручни складишни ТП налог (одговарајући налог за пренос бакра као помоћног материјала) са којим налогом радник преузима робу и да се у конкретном случају, у ... у којем је тужилац радио и где се налазио бакар, наведено упутство није примењивало будући да су радници алатнице самоиницијативно, без формираног складиштеног налога и прописане процедуре преузимали материјал за потребе производње, да на основу Правилника о начину и поступку рада у магацину, није дозвољено да радници алатнице сами улазе у магацин, секу материјал и исти узимају без знања и присуства магационера и без вођења било какве евиденције шта су и у којој количини узели, као и да алатница, с времена на време, прави фиктивна требовања и да се из магацина роба раздужује по фиктивним налозима како би се „испеглало“ стање које настаје јер радници алатнице сами узимају материјал без знања ... и без вођења евиденције.

Испитујући законитост побијаног решења, нижестепени судови су закључили да тужени није доказао да је тужилац учинио повреду радне обавезе (која му се ставља на терет) поступајући противно усменим налозима законског заступника туженог, приликом издавања бакра ТП налогом када је исти пребацио на алатницу 24.12. и 27.12.2013. године, те да имајући у виду устаљену праксу покривања мањка сировина бакра у магацину која је супротна општим актима туженог, због чега се са сигурношћу није могла утврдити тачна количина бакра којом се тужилац задужио приликом примопредаје магацина у 2011. години и уз утврђену чињеницу да у остала два магацина, чије је кључеве имао само тужилац, није било неправилности у раду и недостатака материјала, тужени није доказао оправданост употребљеног отказног разлога, због чега су усвојили тужбени захтев и

поништили као незаконито решење туженог од 03.03.2014. године и туженог обавезали да тужиоца врати на рад на одговарајуће радно место.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, тужиоцу је отказан уговор о раду применом члана 179. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду („Сл. гласник РС, бр. 24/05, ... и 32/13), којом је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду (тачка 2) и ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 3). На исти начин су повреде радне обавезе и радне дисциплине регулисане и одредбом члана 73. став 1. тачка 2. и 3. Колективног уговора код послодавца. Одредбом члана 74. став 1. тачка 3, 21. и 26. Колективног уговора предвиђено је да ће се оправданим разлогом за отказ уговора о раду сматрати и свака повреда радне обавезе учињена од стране запосленог утврђена овим уговором или уговором о раду и непоштовање правила понашања садржаних у општим актима послодавца, а нарочито: неизвршавање или несавесно, неблаговремено и немарно извршавање послова, незаконито располагање имовином и друге незаконите радње, као и фалсификовање новчаних и других средстава, докумената и исправа.

Сагласно наведеном, приликом оцене законитости одлуке о отказу уговора о раду и престанку радног односа запосленом, суд је дужан да утврди да ли је наступио основ за престанак радног односа, односно да утврди да ли је запослени учинио и да ли је одговоран за радњу која му је као повреда радне обавезе и/или радне дисциплине оспореним решењем стављена на терет, а која је Законом о раду, општим актом послодавца или уговором о раду предвиђена као основ за отказ уговора о раду запосленом од стране послодавца.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је решење туженог поништено, образлажући одлуку устаљеном праксом покривања мањка сировина бакра у магацину која је супротна општим актима туженог, док заправо решењем о отказу уговора о раду тужени тужиоцу није ставио на терет било какав мањак, односно недостатак материјала, већ да је неовлашћено у информационом систему креирао требовање и на основу таквог фиктивног требовања у информационом систему извршио трансакцију издавања укупно 246,72 кг бакра без неопходног документа требовања алатнице и без стварног физичког издавања из магацина.

Наиме, за законитост одлуке о престанку радног односа по овом основу, није довољно само утврдити да је запослени учинио радњу која представља повреду радне обавезе или радне дисциплине, већ је неопходно утврдити и његову индивидуалну одговорност, што подразумева утврђење да је својом кривицом учинио повреду која му је побијаним решењем стављена на терет, односно да не постоје околности које његову одговорност (кривицу) искључују. У конкретном случају тужилац је у изјашњењу на

упозорење послодавца и у току поступка истицао (што судови и наводе у својим одлукама) да јесте извршио трансакцију издавања материјала из магацина, али не у циљу прикривања недостајућих количина бакра у магацину, већ како би стање у требовањима усагласио са фактичким стањем. Тужилац је навео да су на крају 2013. године биле драстично веће количине и већи број различитих материјала које је требало „пеглати“ ТП налогом, за шта је шеф алатнице прихватио све позиције са тог налога, осим за девет позиција бакра, с обзиром да су у питању велике количине за које се не зна где су утрошене, па није могао да прихвати као трошак производње, а након чега је одржан састанак са директором, али да му на том састанку директор ништа није забранио да ради, нити да пребацује материјал ТРП налогом. Законски заступник туженог и сведоци ДД и ББ су навели да је тужилац у новембру месецу направио ТРП налог којим је пренео непостојећи бакар на залиху алатнице, због чега је алатница реаговала и требовање је враћено назад, након чега је законски заступник туженог сазвао састанак и дао налог тужиоцу да наведене количине бакра (за које се није знало где су утрошене) не покрива требовањем, али да тужилац није поступио по налогу, већ је 24.12. и 27.12.2013. године направио ТП налог (којим се пребацује потрошни материјал) на који је истребовао непостојећу количину бакра на трошак алатнице (а што је примећено у рачуноводству). Како судови нису ценили основаност навода тужиоца у контексту исказа законског заступника туженог и сведока ДД и ББ (наводећи да њиховим исказима нису поклонили веру, уз образложење да је ТП налог одговарајући налог за пренос бакра, а да је начин рада у магацину сировина био у супротности са Правилником у делу издавања робе и формирања документације за издавање робе), као и налаза и мишљења вештака у погледу овлашћених лица за креирање налога, те овлашћења тужиоца у оквиру описа посла које је обављао, на који начин су пропустили да дају оцену да ли постоји одговорност тужиоца за радњу која му је стављена на терет (да је неовлашћено у информационом систему креирао требовања и на основу таквог фиктивног требовања у информационом систему извршио трансакцију издавања укупно 246,72 кг бакра без неопходног документа требовања алатнице и без стварног физичког издавања из магацина), односно за повреду члана 74. став 1. тачка 3, 21. и 26. Колективног уговора којом је предвиђено да повреду радне обавезе представља нарочито: неизвршавање или несавесно, неблаговремено и немарно извршавање послова, незаконито располагање имовином и друге незаконите радње, као и фалсификовање новчаних и других средстава, докумената и исправа, то је применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд укинуо нижестепене одлуке и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање, односно одлучио као у изреци.

Због погрешне примене материјалног права, чињенично стање је за сада остало непотпуно утврђено, због чега није било услова за преиначење побијане одлуке.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом, правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић